

Rättsdatabaser

Lagar och andra **författningar** är centrala i rättssystemet. Ibland behöver man ta del av hur lagen kom till, dvs. lagpropositioner eller andra **förarbeten**. Ibland är man intresserad av hur lagen tillämpas, dvs. **rättsfall**.

Förr måste man leta i lagböcker, riksdagstryck, lagsamlingar och andra tryckta publikationer men idag är möjligheterna stora att via internet ta del av dessa dokument. Fortfarande är det lite besvärligt att navigera bland de olika rättsdatabaserna, men det sker hela tiden förbättringar och sökfunktionerna blir allt mer användarvänliga. EU-fördragen och andra EU-rättsakter kan läsas i svensk översättning liksom Europadomstolens domar mot Sverige.

Nedanstående förteckning är ett försök att redovisa vilka möjligheter som fanns i februari 2015.

Tabellen är inte fullständig. Det finns andra webbplatser som ger länkar till författningar. Exempel: Transportstyrelsen och Skolverket redovisar de lagar och förordningar som gäller inom respektive verksamhetsområde och redovisar förstås även de författningar (TSFS och SKOLFS) som dessa myndigheter själva publicerar. Allmänna reklamationsnämnden ger referat över sina beslut, liksom Granskningsnämnden för radio och TV. Dessa beslut kan ju vara av intresse även om de inte har någon rättsverkan.

Källa	Webbadress	Betalning	Förarbeten	Författning	Rättsfall
Lagrummet	http://www.lagrummet.se	gratis	ja	ja	ja (begränsat)
Regeringen (regeringskansliets rättsdatabaser)	http://rkrattsbaser.gov.se/	gratis	ja	ja (begränsat)	nej
Riksdagen (dokument)	http://www.riksdagen.se	gratis	ja	ja (begränsat)	nej
Eur-Lex (ingång till EU-rätten)	http://eur-lex.europa.eu	gratis	nej	ja	nej
EU-upplysningen (lagar och regler)	http://www.eu-upplysningen.se/	gratis	nej	ja	nej
Lagen.nu	http://lagen.nu/	gratis (privat)	ja	ja	ja (begränsat)
KARNOV Group	http://www.karnovgroup.se	abonn	ja (abonn)	ja (abonn)	ja (abonn)
Infotorg juridik	http://www.infotorgjuridik.se	abonn	ja (abonn)	ja (abonn)	ja (abonn)
Notisum RÄTTSNÄTET	http://www.notisum.se/	gratis/ abonn	ja	ja	ja (abonn)
EU-domstolen	http://curia.europa.eu	gratis	nej	nej	ja
Regeringen (internationell)	http://www.manskliqarattigheter.se/sv	gratis	nej	nej	ja
Lagrådet	http://www.lagradet.se/	gratis	ja (begräns)	nej	nej
Arbetsdomstolen	http://www.arbetsdomstolen.se/	gratis	nej	nej	ja (begränsat)
Marknadsdomstolen	http://www.marknadsdomstolen.se/	gratis	nej	nej	ja (begränsat)
Skatteverket	http://www.skatteverket.se	gratis	nej	ja (begränsat)	ja (begränsat)
Statens Offentliga Utredningar	http://www.sou.gov.se/	gratis	ja (begräns)	nej	nej

Några kommentarer:

Lagen.nu (<http://lagen.nu/>) är en gratis och privat webbplats som har flera funktioner, t.ex. kommentarer och länkar till rättsfallsreferat.

Lagrummet (<http://www.lagrummet.se/>) är alltså den **officiella webbplatsen för svensk rättsinformation**. Härifrån når man det mesta. En del av länkarna i Lagrummet leder till Domstolsverket, andra länkar leder till regeringens eller riksdagens webbplatser och de databaser som finns där. Under rubriken "Vanliga frågor" finns mycket och användbar information.

Antag att du vill hitta en viss **författning** (t.ex. SFS 2007:1150) eller vilka lagar som finns (t.ex. om katter). Klicka på "Lagar och förordningar", klicka sedan på "Svensk författningssamling (SFS) i fulltext". Om du vill hitta SFS 2007:1150 så skriver du förstås in detta i SFS-rutan. Om du vill veta vilka lagar som handlar om katter så skriver du "katt" i fritext-rutan.

I Lagrummet finner man även andra författningssamlingar t.ex. Statens skolverks författningssamling (SKOLFS). Sök under "Rättsinformation" och "Myndigheters föreskrifter". Länkar till "Sveriges internationella överenskommelser" (regeringen) eller till andra databaser (t.ex. EUR-Lex) finner man under rubriken "Internationellt material".

Om du vill hitta **rättsfall** ska du klicka på "Rättspraxis".

Här samlas s.k. "vägledande avgöranden" - läs mer om detta begrepp i Rättsinformationsförordningen (SFS 1999:175) eller hos Domstolsverket: <http://www.domstol.se>. Här finns alltså endast vissa rättsfall och inga rättsfall från tingsrätt eller förvaltningsrätt. Domstolar och myndigheter avgör själva vilka avgöranden som kan betraktas som "vägledande". I denna databas återfinns man alltså samma dokument som man tidigare endast kunde finna i de tryckta publikationerna Nytt Juridiskt Arkiv (NJA), Regeringsrättens Årsbok (RÅ) m.fl. Här finns avgöranden från hovrätter och Högsta domstolen, kammarrätter och Högsta förvaltningsdomstolen, Arbetsdomstolen, Marknadsdomstolen m.fl. Dock finns en tidsgräns bakåt i tiden; HD-avgöranden från 1980 och tidigare finns t.ex. ännu inte med.

Klicka på <http://www.domstol.se> och öppna söksidan för "Vägledande avgöranden", ibland kan det vara fördelaktigt att välja "Avancerad", ibland "Sök senaste". Man kan välja "Alla domstolar/myndigheter" eller en grupp av domstolar eller en viss domstol. Fyll i sökfönstret så långt möjligt.

Om du söker en myndighets avgöranden är det enklast att gå in via Lagrummet och genom att välja *Myndigheters föreskrifter* kommer du in på respektive myndighets webbplats. Dessa kan se lite olika ut och ha olika sökfunktioner.

TIPS: Det dröjer ofta en tid innan de allmänna domstolarnas rättsfallsreferat blir publicerade i fulltext. Domstolsverkets pressmeddelanden (<http://www.domstol.se>) ger dock korta referat av uppmärksammade rättsfall, även från tingsrätt. Se även HD:s hemsida (<http://www.hogstodomstolen.se>) vad gäller färska HD-domar. Om du själv vill beställa en viss dom kan du läsa här hur man gör: <http://www.domstol.se>

Om du vill hitta **förarbeten** klickar du på detta ord och får då upp en sida med länkar till riksdagen resp. regeringen.

Abonnemangstjänster är ju avsedda att vara en hjälp för yrkesjuristerna – skolor har kanske inte råd. Men flera ger möjlighet att "pröva på" utan kostnad eller ger specialpriser för studenter. Det kan kanske löna sig att förhandla om priset! Viss information på dessa webbplatser är åtkomlig även för icke-abonnenter.

Det som man kan få här (t.ex. i KARNOV eller Infotorg) är bl.a. kommentarer och hänvisningar till relevanta rättsfall rörande en viss författningsparagraf och de ger även nyhetsservice mm.